

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... (1)

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... (2)

กิตติกรรมประกาศ..... (3)

บทนำ..... 1

1. ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการศึกษา..... 1

2. ข้อสมมติฐานและขอบเขตของการศึกษา..... 2

3. วิธีการศึกษา..... 5

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา..... 5

บทที่

1 แนวคิดและหลักการในการคุ้มครองบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์ในภาวะ
ขัดกันทางกำลังทหารในระดับระหว่างประเทศ..... 7

1.1 ที่มาของแนวคิดในการคุ้มครองบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์
ในภาวะขัดกันทางกำลังทหารในระดับระหว่างประเทศ..... 7

1.2 คำจำกัดความของบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์ที่อยู่ภายใต้
การคุ้มครอง..... 9

1.2.1 หน่วยทางการแพทย์ (Medical Units and Establishments)...	10
(1) หน่วยทางการแพทย์ที่ไม่เคลื่อนที่.....	10
(2) หน่วยทางการแพทย์ที่เคลื่อนที่ไปได้.....	11
1.2.2 การขนส่งทางการแพทย์ (Medical Transports)	11
(1) การขนส่งทางบกทางการแพทย์.....	12
(2) การขนส่งทางน้ำทางการแพทย์.....	12
(3) การขนส่งทางอากาศทางการแพทย์.....	13
1.2.3 บุคลากรทางการแพทย์ (Medical Personnel)	15
(1) บุคลากรทางการแพทย์ของภาคีคู่พิพาท.....	15
(2) บุคลากรทางการแพทย์ของคณะกรรมการกาชาด ระหว่างประเทศหรือสภากาชาดหรือสภาเลี้ยววงเดือนแดง และสมาคมอาสาสมัครให้ความช่วยเหลือ	16
(3) บุคลากรทางการแพทย์ประจำหน่วยทางการแพทย์ หรือการขนส่งทางการแพทย์ที่หรือองค์การป้องกันพลเรือน...	17
(4) บุคลากรทางศาสนา.....	17
1.3 กฎเกณฑ์พิจารณาเพื่อแยกบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์ออกจาก พลเรือนและพลรบ	22
1.3.1 การใช้สัญลักษณ์และสัญญาณ (Emblems and Signals)	22
(1) สัญลักษณ์.....	22
1.) ที่มาของการมีสัญลักษณ์	22
2.) ลักษณะของสัญลักษณ์ต่าง ๆ	24
ก. เครื่องหมายกาชาด	25

ข. เครื่องหมายสี่ยวงเดือนแดง.....	25
ค. เครื่องหมายสิงโตแดงและดวงอาทิตย์ บนพื้นขาว.....	26
ง. เครื่องหมายคริสตอลแดง.....	26
3.) การใช้สัญลักษณ์	27
ก. ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครอง	27
(PROTECTIVE USE)	
ข. ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงตน	29
(INDICATIVE USE)	
(2) สัญญาณ.....	31
1.) ที่มาของการมีสัญญาณ.....	31
2.) ลักษณะของสัญญาณต่าง ๆ	31
ก. สัญญาณไฟ	31
ข. สัญญาณวิทยุ.....	32
ค. สัญญาณอิเล็กทรอนิกส์.....	32
3.) การใช้สัญญาณ.....	33
1.3.2 การแสดงตัว (Identification)	34
(1) การแสดงตัวของหน่วยทางการแพทย์.....	35
(2) การแสดงตัวของยานพาหนะทางการแพทย์.....	36
(3) การแสดงตัวของบุคลากรทางการแพทย์.....	37
1.3.3 สถานะทางกฎหมายในภาพรวมของบุคลากรและ หน่วยทางการแพทย์	38

2	มาตรการตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในการคุ้มครองบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์ในภาวะขัดกันทางกำลังทหาร	42
2.1	ลักษณะของการคุ้มครองบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์	43
2.1.1	มาตรการคุ้มครองการหน่วยทางการแพทย์.....	44
	(1) การแจ้งที่ตั้งของหน่วยทางการแพทย์ให้แก่	
	คู่พิพาททราบ.....	44
	(2) การได้รับการเคารพและการคุ้มครองตลอดเวลา.....	44
	(3) การห้ามถูกใช้เพื่อให้เป็นอันตรายแก่ฝ่ายศัตรู.....	44
2.1.2	มาตรการคุ้มครองการขนส่งทางการแพทย์.....	45
2.1.3	มาตรการคุ้มครองบุคลากรทางการแพทย์.....	47
2.1.4	มาตรการคุ้มครองการดำเนินงานทางการแพทย์	50
2.1.5	มาตรการคุ้มครองเครื่องหมายพิเศษ	52
2.2	การให้สถานะพิเศษแก่หน่วยทางการแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ (Special Status).....	59
2.2.1	สถานะที่ต้องได้รับการเคารพและไม่ถูกโจมตี.....	59
2.2.2	สถานะที่ได้รับการยกเว้นจากการถูกจับกุม.....	59
	(1) การยกเว้นโดยไม่มีการถูกกักตัว.....	60
	(2) การยกเว้นโดยอาจมีการถูกกักตัว.....	60
	(3) บุคลากรที่ไม่ได้รับการยกเว้นจากการจับกุม.....	62
2.2.3	สถานะที่ไม่สามารถตกเป็นเชลยศึกได้.....	62

3	กลไกในการคุ้มครองหน่วยทางการแพทย์ในภาวะขัดกันทางกำลังทหาร ในระดับระหว่างประเทศ.....	63
3.1	บทบาทของรัฐในการคุ้มครองให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์.....	63
3.1.1	การออกกฎหมายอนุวัติการ.....	63
	(1) มาตรการทางกฎหมาย	64
	(2) มาตรการทางฝ่ายบริหาร	65
3.1.2	การจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรภายในประเทศ.....	65
3.1.3	พันธกรณีของรัฐในการเคารพหลักการและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	67
	(1) การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายมนุษยธรรม	68
	(2) การฝึกอบรมและให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ทางการทหาร ที่เกี่ยวข้อง	69
	(3) การให้คำปรึกษาทางกฎหมายในกองทัพ	70
	(4) การหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายมนุษยธรรม ของฝ่ายที่ขัดกัน	71
	(5) การระงับการกระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมายมนุษยธรรม ...	72
	(6) การสืบสวนสอบสวนการฝ่าฝืนต่อกฎหมายมนุษยธรรม....	73
3.2	บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในการคุ้มครองให้เป็นไปตาม กฎเกณฑ์.....	74
3.2.1	คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ.....	74
	(1) สถานะทางกฎหมายและอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ.....	76

(2) บทบาทในฐานะผู้พิทักษ์กฎหมายมนุษยธรรม

ระหว่างประเทศ.....	80
1.) บทบาทในการเฝ้าสังเกตติดตาม	80
2.) บทบาทในการกระตุ้นการดำเนินการ.....	80
3.) บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน	80
4.) บทบาทในการให้ความคุ้มครอง	81
5.) บทบาทในการเข้าดำเนินการโดยตรง	81
6.) บทบาทในการสอดส่องดูแล.....	81

3.2.2 องค์การระหว่างประเทศที่ไม่ใช่ระดับรัฐบาล หรือ

องค์กรทางมนุษยธรรมอื่น	81
------------------------------	----

(1) สถานะทางกฎหมายภายใต้กฎหมาย

มนุษยธรรมระหว่างประเทศ	82
------------------------------	----

(2) การดำเนินงานและบทบาทในการให้ความช่วยเหลือ

ทางด้านมนุษยธรรม	82
------------------------	----

(3) องค์การระหว่างประเทศที่ไม่ใช่ระดับรัฐบาลที่สำคัญ.....

1.) องค์การแพทย์ไร้พรมแดน

Médecins sans Frontières (MSF).....	85
-------------------------------------	----

2.) องค์การแพทย์สากลเพื่อป้องกันสงครามนิวเคลียร์

(International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)).....	87
--	----

3.) องค์การ Pugwash.....

4.) องค์การแพทย์เพื่อสิทธิมนุษยชน (Physicians for Human Rights (PHR)).....	89
---	----

5.) องค์การนิรโทษกรรมสากล

Amnesty International	90
-----------------------------	----

6.) องค์การ Operation Handicap International.....

4	ความรับผิดชอบทางอาญาของปัจเจกชนเมื่อมีการละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง หน่วยทางการแพทย์ในภาวะขัดกันทางกำลังทหารในระดับระหว่างประเทศ.....	94
4.1	ลักษณะฐานความผิดประเภทต่าง ๆ และองค์ประกอบความผิด ตามธรรมนูญกรุงโรม.....	94
4.1.1	ฐานความผิดทางอาญาตามธรรมนูญกรุงโรม.....	96
	(1) อาชญากรรมอันเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์.....	96
	(2) อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ.....	100
	(3) อาชญากรรมสงคราม.....	104
	(4) อาชญากรรมอันเป็นการรุกราน.....	112
4.1.2	องค์ประกอบความผิดทางอาญาตามธรรมนูญกรุงโรม.....	112
	(1) องค์ประกอบความผิดฐานอาชญากรรมสงครามที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์.....	112
	(2) องค์ประกอบภายในหรือองค์ประกอบทางด้านจิตใจ.....	114
4.2	ผลทางกฎหมายของการละเมิดอนุสัญญาเจนีวา	118
4.2.1	ผลทางกฎหมายของการละเมิดอนุสัญญาเจนีวา ที่กระทำต่อบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์.....	119
	(1) ความผิดต่อหน่วยทางการแพทย์.....	120
	(2) ความผิดต่อหน่วยการขนส่งทางการแพทย์.....	121
	(3) บุคลากรทางการแพทย์.....	121
4.2.2	ผลทางกฎหมายของการละเมิดอนุสัญญาเจนีวา ที่กระทำโดยบุคลากรและหน่วยทางการแพทย์.....	122

(1) การสูญเสียสถานะพิเศษในการได้รับความคุ้มครอง.....	122
1.) สถานะที่ต้องได้รับการเคารพและไม่ถูกโจมตี.....	122
2.) สถานะที่ได้รับการยกเว้นจากการถูกจับกุม.....	122
3.) สถานะที่ไม่สามารถตกเป็นเชลยศึกได้.....	123
(2) การสูญเสียสิทธิในการใช้สัญลักษณ์พิเศษ.....	123
4.3 การดำเนินคดีและการลงโทษ	124
4.3.1 ศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court)....	125
4.3.2 ศาลระหว่างประเทศเฉพาะกิจ (Ad hoc Tribunals)	126
(1) ศาลอาญาระหว่างประเทศเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคดี สำหรับรวันดา	127
(2) ศาลอาญาระหว่างประเทศเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคดี สำหรับอดีตกองพลเวีย	127
4.3.3 ศาลภายในรัฐ.....	129
4.4 ความร่วมมือทางอาญาในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ.....	130
5 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ.....	131
บรรณานุกรม.....	136

ภาคผนวก.....	147
(ก.) Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field. Geneva, 12 August 1949.....	148
(ข) Convention (II) for the Amelioration of the Condition of Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces at Sea. Geneva, 12 August 1949.....	172
(ค) Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts 1977 (Protocol I).....	191
(ง) คำแปล พิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวา ฉบับวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 และที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากการขัดกันด้วยอาวุธระหว่างประเทศ	218
(จ) Protocol additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, Relating to the Adoption of an Additional Distinctive Emblem (Protocol III).....	222
(ฉ) Rome statute of the International Criminal Court.....	230
ประวัติการศึกษา.....	241